

LAUSUNTO YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTISELOSTUKSESTA KESKI-POHJANMAAN LITIUMPROVINSSIN LAAJENNUS KAUSTINEN, KOKKOLA JA KRUUNUPYY

69/5.57.577/2020

KHALL 18.01.2021 § 2 Valmistelija ympäristötarkastaja Pia-Lena Närhi puh. 040 7393 977

Keliber Oy:n tavoitteena on tuottaa erityispuhdasta litiumhydroksidia litiumakkumarkkinoiden tarpeisiin. Litiumhydroksidiksi jalostettava malmi louhitaan Keliberin Keski-Pohjanmaan litiumprovinssin alueella sijaitsevilta louhoksilta. Ympäristövaikutusten arviointi koskee louhinnan kasvua ja rikastamon sijaintipaikan siirtoa Kaustisen Kalaveden alueelta Päivänevan alueelle yhtiön suurimpien malmiesiintymien, Syväjärven ja Rapasaaren läheisyyteen. Arvioinnissa tarkasteltavat hankealueet sijaitsevat Kaustisen ja Kruunupyyn kuntien sekä Kokkolan kaupungin alueilla.

Hankkeen vaihtoehdot

Vaihtoehto VE0: Syväjärven, Rapasaaren tai Outoveden louhosalueita tai rikastamoita ei rakenneta Kokkolan kaupungin tai Kaustisen kunnan alueille. Hankealue säilyy nykytilassa, eikä alueelle kohdistu muutoksia kaivos- tai rikastamotoimintojen johdosta.

Vaihtoehto VE1: hankealueen muodostavat Keski-Pohjanmaan litiumprovinssin Rapasaaren, Syväjärven ja Outoveden louhosalueet sekä Kalaveden rikastamoalue. Louhittavan malmin määrä on yhteensä 600 000 t/a ja kaikkiaan kaivostoiminnan elinkaaren aikana 10 Mt (miljoonaa tonnia). Kaivostoiminnan elinkaari perustuu LOM-selvitykseen (LOM = Life Of Mine), missä kaivostoiminnan elinkaaren pituudeksi on arvioitu noin 16 vuotta. Louhosalueilla malmi esimurskataan, minkä jälkeen malmi kuljetetaan rikastamoalueelle.

Rikastamotoiminnot, sisältäen myös malmin murskauksen ja lajittelun, sijoittuvat kokonaisuudessaan Kaustisen Kalaveden alueelle. Rikastamalla tuotettavan spodumeenirikasteen määrä on n. 140 000 t/a. Rikaste kuljetetaan edelleen Kokkolan kemiantehtaalle, missä tuotettava litiumhydroksidin määrä on 12 500 t/a. Rikastamoprosessissa muodostuu rikasteen lisäksi kaivannaisjätteiksi luokiteltava prefloat-jaetta n. 4 300 t/a, rikastushiekkaa ja liejua n. 400 000 t/a ja magneettista jaetta n. 700 t/a. Muodostuvat kaivannaisjätteet sijoitetaan rikastamoalueelle rakennettaville kaivannaisjätteen jätealueille.

Vaihtoehto VE2: hankealueen muodostavat Keski-Pohjanmaan litiumprovinssin Rapasaaren, Syväjärven ja Outoveden louhosalueet sekä Päivänevan rikastamoalue. Louhittavan malmin määrä on yhteensä 875 000 t/a ja kaikkiaan 10 Mt kaivostoiminnan elinkaaren aikana. Kaivostoiminnan elinkaari perustuu LOM-selvitykseen, missä kaivostoiminnan elinkaaren pituudeksi on arvioitu noin 13 vuotta. Rikastamotoiminnot, sisältäen malmin murskauksen ja lajittelun, sijoittuvat kokonaisuudessaan Kaustisen ja Kruunupyyn kuntien alueelle sijaitsevalle Päivänevan alueelle, Rapasaaren louhosalueen välittömään läheisyyteen.

Rikastamalla tuotettavan spodumeenirikasteen määrä on n. 210 000 t/a. Rikaste kuljetetaan edelleen Kokkolan kemiantehtaalle, missä tuotettava litiumhydroksidin määrä on 15 000 t/a. Rikastamoprosessissa muodostuu rikasteen lisäksi kaivannaisjätteiksi luokiteltava prefloat-jaetta n. 6 500 t/a, rikastushiekkaa ja liejua n. 600 000 t/a ja magneettista jaetta n. 1 100 t/a. Muodostuvat kaivannaisjätteet sijoitetaan rikastamoalueelle rakennettaville kaivannaisjätteen jätealueille.

Esitys kj.

Kunnanhallitus lausuntonaan toteaa, että louhoksen ja rikastamon pintavesien poistossa tulee huomioida Näätinkiojassa/Kärmeojassa olevat hyvät taimenen lisääntymisalueet, jolloin purkupaikaksi Köyhäjoki tai Ullavanjoki on suositeltavampi kuin Näätinkioja.

Louhoksen prosessivedet sekä sivukivikasojen että prosessijätteiden vedet tulee käsitellä ennen purkamista siten, ettei haitta-aineiden (kuten esim. arseenin) määrä nouse alapuolisissa vesistöissä. Louhosalueen vedet tulee myös käsitellä, sillä louhos- ja sivukivialueilla muodostuu erityisesti typpipitoisia vesiä, joiden tyyppi on peräisin räjähdäainejäätymistä.

Geologisen Tutkimuskeskuksen lausunnon mukaan kaivannaisjätteiden tutkimustulokset/liukoisuustestit eivät kuvaa jätteiden pitkäaikaiskäyttämistä. Pintamaalle, pohjasedimentille ja kaivannaisjätteelle tulee tehdä riittävät selvitykset ja tutkimukset mahdollisten haitta-aineiden selvittämiseksi, jottei haitta-aineet päädy alapuolisiin vesistöihin tai ympäristöön.

Kunnanhallitus toteaa lisäksi, ettei selostuksessa ole otettu kantaa siihen, miten prosessiveden otto Näätinkiojasta vaikuttaa Näätinkiojan ja Kärmeojan vedentaseeseen ottopisteen alapuolelta. Huomioiden prosessiin tarvittava veden määrä ja ojen virtaama tämä tulisi selvittää, eteenkin kun Kärmeojassa esiintyy taimenen lisääntymisalueita. Mikäli vedenotto Näätinkiojasta aiheuttaa suuria vaihteluita mm. Kärmeojan vesitaseeseen, tähän tulee lupaprosessissa ottaa kantaa, jotta taimenen lisääntymistä ei häiritä vedenoton myötä.

Päätös

Hyväksyttiin.
